

Hadzhieva, Tsvetelina (2022). Изследване на психологическите особености на детето и юношата. [Research on the psychological characteristics of children and adolescents]. Blagoevgrad, Bulgaria: University Publishing House "Neofit Rilski", Blagoevgrad. стр. 156. ISBN 978-954-00-0336-8

Отзив за книгата „Изследване на психологическите особености на детето и юношата“ с автор д-р Цветелина Хаджиева

Review of the book "Research into the Psychological Peculiarities of Children and Adolescents" by Tsvetelina Hadzhieva, Ph.D.

Stoil Lyubenov Mavrodiev^{*a}

[a] Department of Psychology, South-west university "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria.

Резюме

Отзивът представя монографията на гл. ас. д-р Цветелина Хаджиева „Изследване на психологическите особености на детето и юношата“, в която авторката е направила задълбочен и съдържателен теоретичен обзор на разглежданите въпроси, подкрепени с научни изследвания и съвременни схващания, относно развитието на детето и юношата. Всеки един от разглежданите въпроси носи своята убедителност и актуалност, подкрепена с научни факти и ясно изразена позиция от страна на гл. ас. Хаджиева.

Ключови думи: психично развитие на детето; самооценка; здравно възпитание; личност.

Abstract

The review presents the monograph of Chief assistant Professor Tsvetelina Hadzhieva, Ph.D. "Study of the psychological features of the child and adolescent", in which the author has made a thorough and informative theoretical review of the issues under consideration, supported by scientific research and modern concepts on child and adolescent development. Each of the issues discussed carries its own persuasiveness and relevance, supported by scientific facts and a clearly expressed position on the part of the head Chief assistant Hadzhieva.

Keywords: child mental development; self-assessment; health education; personality.

Psychological Thought, 2025, Vol. 18(1), 395-399, <https://doi.org/10.37708/psyc.v18i1.1119>

Received: 2025-03-21. Accepted: 2025-04-13. Published (VoR): 2025-05-02.

Handling Editor: Natasha Angelova, South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria.

*Corresponding author at: Department of Psychology, South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria.

E-mail: stoil_m@swu.bg

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Д-р Цветелина Хаджиева прави едно елегантно въведение в детския свят чрез умело подбрани цитати от „Малкия принц“ на Екзюпери. Проследявайки съдържанието на книгата се открива познаване и уважаване на детската личност, която авторката познава добре.

За да може изчерпателно да проследи развитието на детето и неговото израстване като юноша д-р Цветелина Хаджиева представя съдържанието на книгата си в последователна структура, разглеждайки в първа глава най-напред факторите и различните концепции за развитие и формиране на личността; древни описания на възрастовите промени и възрастови периодизации. След това навлиза в ранното детство, където дава отговори на много зададени и не зададени въпроси, свързани с особеностите в развитието на детето, като преди това проследява историческото отношение към детето от страна на възрастните и прави задълбочен анализ с днешното съвременно дете. След това ясно очертава различията и дава конструктивни и съдържателни насоки за актуални интеракции от страна на възрастните с детето. Авторката разглежда психологическото развитие на детето от 3 до 11 годишна възраст и актуалните особености в психо-емоционално отношение.

Д-р Цветелина Хаджиева разглежда подробно въпроса за изграждането на емоционална връзка между майката и детето като основна предпоставка за психическото здраве на детето. Акцентира върху позитивното възпитание и развитието на емоционалната интелигентност у детето, като основни фактори за адекватното разбиране и посрещане на индивидуалните му потребности. Отделя внимание на играта като основна дейност в детството и разглежда агресията през призмата на страха и несигурността, които изпитват децата, когато са отхвърлени, неразбрани като отговор на тези им страхове.

Авторката поставя акцент върху обичта, като първа и основна предпоставка за изграждането не само на психично здраве, но и на ефективни качества и умения у детето, като трамплин за неговото враждане и адаптиране в бъдеще.

Във втора глава д-р Хаджиева анализира много подробно и задълбочено психологическите особености на юношата, както и неговата его идентичност. Отделено е и място за представянето на възрастовия етап възникваща зрялост, за да се направи обективна препратка към един много актуален проблем, свързан с наложен обществен стандарт, а именно представата за собственото тяло (body image). Тук авторката се опитва да подчертае значимостта на този проблем като реална психическа и физическа заплаха за

подрастащите, които все още нямат изградени достатъчно осъзнати критерии в някои отношения. Задълбочено е описан съвременния културен стандарт за тяло, като са изведени основните фактори, причини и следствия от неговото налагане. Образът (несъзнаваният) за тялото е разгледан и от психоаналитична гледна точка, като опит за по-ясно разбиране на представата за тялото на подрастащата личност. В тази връзка подробно са описани различните телесни форми като опит да се докаже на юношата, че всеки човек е различен и това е част от природните закономерности. Отделено е и внимание за вроденото познание за хранене у човека, като опит за доказване на необходимостта от общо установеното хранене като утвърден еталон за здраве.

Трета глава е посветена на задълбоченото разглеждане на самооценката, като един от фундаменталните психически феномени за развитието и изграждането на личността. Тук д-р Цветелина Хаджиева е намерила за необходимост да разгледа подробно този психологически конструкт, за да изтъкне значението на нейното формиране, чиито основи се поставят в детството и носи директна или индиректна отговорност за начина, по който ще се развие и утвърди личността. В четвърта глава е отделено внимание на здравното възпитание, методи на здравното възпитание и екологично възпитание, като важен аспект от цялостното възпитание на детето.

За създаването на своята книга авторката се позовава на много литературни източници, което свидетелства за нейното задълбочено изследване на разглежданата тема и изпъква желанието ѝ да накара широката аудитория да се замисли за актуалните особености и проблеми в развитието на детето и юношата, за да може обществеността да изрази своята по-рационална и своевременна реакция на настъпващите промени в това отношение.

Заклучение

Книгата е едно вдъхновено представяне на фундаментални въпроси, свързани с психологията на детето и юношата. Елегантният изказ и добре подбраният научен материал правят книгата ценен източник на информация за специалисти и по-широк кръг читатели.

Funding/Financial Support

The author has no funding to report.

Other Support

The author has no support to report.

Competing Interests

The author is a member of the editorial board of Psychological Thought.

References

Hadzhieva, Ts. (2022). Izsledvane na psihologicheskite osobenosti na deteto i yunoshata. [Research on the psychological characteristics of children and adolescents]. Blagoevgrad, Bulgaria: University Publishing House "Neofit Rilski", Blagoevgrad. p. 156. ISBN 978-954-00-0336-8

About the Author

Stoil Lyubenov Mavrodiev is an associate professor, Ph.D., D.Sc. in the Department of Psychology at the South-West University "Neofit Rilski". His scientific interests are in the field of History of Psychology, Basic Problems of Psychology, Psychoanalysis, Psychology of Stress and Health Psychology, Forensic Psychological Expertise. He has worked in the field of Transport Psychology. He was a forensic expert in psychology, at the beginning of his career he was a school psychologist.

Corresponding Author's Contact Address^[TOP]

Department of Psychology,
South-West University "Neofit Rilski",
Blagoevgrad, Bulgaria
Email: stoil_m@swu.bg

